

**ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
Факультет туризму**

Клапчук В.М., Л.В. Польова

**ПРОГРАМА
З ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ
НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ**

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

**Освітня програма: Курортна справа
Спеціальність: 241 «Готельно-ресторанна справа»
Галузь знань: 24 «Сфера обслуговування»**

Навчально-методичний посібник

Івано-Франківськ, 2024

Клапчук В.М., Польова Л.В. Програма з організації та проведення науково-дослідної практики зі спеціальностей 241 «Готельно-ресторанна справа» (освітньо-професійна справа «Курортна справа»): Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : видавець Кушнір Г.М., 2024. 24 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету туризму

Рецензенти:

Стинська В.В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки імені Богдана Ступарика Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Великочий В.С., доктор історичних наук, професор кафедри туризмознавства і краєзнавства факультету туризму Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

© В.М. Клапчук, Л.В. Польова, 2024

© Факультет туризму, 2024

© Видавництво Кушнір Г.М., 2024

ЗМІСТ

1. Основні положення проведення науково-дослідної практики здобувачів освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти	4
2. Мета і завдання практики.....	10
3. Зміст науково-дослідної практики.....	11
4. Організаційні засади проведення науково-дослідної практики майбутніх спеціалістів сфери обслуговування.....	12
5. Обов'язки студентів-практикантів	13
6. Структура і завдання програми практики	14
7. Вимоги до звіту: структура, оформлення, подання до захисту.....	16
8. Документи практики	17
9. Оцінка результатів практики.....	20
10. Додатки.....	22

1. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ

Магістр – ступінь вищої освіти особи, яка на основі ступеня бакалавра здобула повну вищу освіту, спеціальні уміння та знання, достатні для виконання професійних завдань та обов'язків (робіт) інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності, що передбачені для первинних посад у різних сферах діяльності.

Підготовка фахівця-магістра – складний і багатогранний процес. Магістерська освітньо-професійна програма включає в себе дві приблизно однакові складові – освітню і науково-дослідницьку. Обов'язковою складовою процесу освітньої складової підготовки фахівців у магістратурі вищих навчальних закладів є науково-дослідна практика, яка проводиться на кафедрах ВНЗ.

Згідно Положення про організацію та проведення практики у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника», схваленого Вченою радою університету від 02 липня 2023 р., науково-дослідна практика другого (магістерського) рівня вищої освіти проводиться без відриву від навчання у вільні від теоретичних занять дні згідно з графіком освітнього процесу в Університеті.

Науково-дослідницька практика є важливою складовою магістерської програми підготовки здобувачів освіти другого (магістерського) рівня зі спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» і має на меті систематизацію, розширення і закріплення професійних знань, формування у студентів початкової компетенції ведення самостійної наукової роботи, дослідження та експериментування.

Сутність науково-дослідницької практики полягає у залученні здобувачів освіти другого (магістерського) рівня до самостійної дослідницької роботи, ознайомленні з методикою проведення науково-дослідницької роботи в університетах і спеціалізованих інститутах, виробничих підприємствах. Проходження науково-дослідної практики дозволяє студенту всебічно і глибоко вивчити наукову проблему, над якою він безпосередньо працює при написанні дипломної роботи.

Завідувач кафедри призначає відповідального за науково-дослідницьку практику наукового керівника з числа викладачів тільки

з науковим ступенем доктора або кандидата наук, який, як правило, поєднує ці обов'язки з обов'язками наукового керівника дипломної магістерської роботи студента;

Студент-практикант під час науково-дослідної практики повинен **знати**:

- сутність процесів наукової та дослідницької роботи;
- шляхи пошуку інформації та їх перевірка й апробація на практиці;
- актуальність обраної теми для сучасних потреб у курортній сфері.

Студент-практикант повинен **уміти**:

- аналізувати свою наукову діяльність;
- планувати поетапність виконання наукової роботи відповідно до представленого графіку виконання робіт;
- розробляти й проводити інтерпретацію зарубіжного досвіду у дослідженні обраної теми;
- ясно, логічно викладати зміст матеріалу, опираючись на знання й досвід науковців із певної спеціальності;
- аналізувати навчальну й науково-методичну літературу й використовувати її для побудови власного викладу матеріалу;
- застосовувати основні методи дослідження, вносити пропозиції з урахуванням їх потреб;
- володіти методикою ведення наукових та дослідницьких робіт із застосуванням різних підходів;
- використовувати сучасні прийоми та методи економіко-статистичних досліджень;
- організувати порівняльно-аналітичний моніторинг споживчої якості продукції конкурентів, дослідження реакції споживачів на якість продукції.

Студент-практикант повинен **мати уявлення**:

- про зв'язки обраної теми дослідження з майбутньою професійною діяльністю;
- про методи й прийоми, які використовує сучасна наука, спеціальність;
- про можливість застосування комп'ютерної техніки в науково-пошуковому процесі.

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Предметом науково-дослідної практики є поглиблення навичок самостійної наукової роботи, розширення наукового світогляду студентів, визначати структуру дипломної роботи здійснюючи:

- дослідження впливу новітніх технологій на якість обслуговування, ефективність управління готелями та ресторанами;
- аналіз успішних кейсів та розробка маркетингових стратегій для приваблення клієнтів та збільшення прибутку;
- вивчення методів контролю якості обслуговування, розробка програм підвищення якості обслуговування для забезпечення задоволеності клієнтів;
- аналіз моделей управління персоналом, вивчення методів мотивації персоналу та підвищення продуктивності праці;
- дослідження впливу екологічних і соціальних аспектів на бізнес у сфері гостинності, розробка стратегій сталого розвитку курортів України.

Метою проведення науково-дослідної практики є набуття студентами досвіду самостійної науково-дослідницької роботи та опрацювання методики її проведення, поглиблення теоретичних знань у професійній сфері, підбір фактичного матеріалу для написання дипломної роботи, формування вмій і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел.

Студенти під час проходження науково-дослідницької практики мають **вирішити наступні завдання**:

- ознайомлення зі структурою, науковою проблематикою підприємств сфери послуг, та їх провідних фахівців щодо обраного напрямку досліджень;
- вивчення теоретичних класичних джерел за обраною науковою проблемою, пов'язаною зі спеціалізацією випускової кафедри та відповідно до наукової проблеми дослідження щодо дипломної роботи;
- визначення стану досліджень обраної наукової проблеми у вітчизняній та іноземній літературі;
- визначення структури та основних завдань дипломного дослідження;
- оволодіння методикою обробки та аналізу статистичних даних;

- апробація основних теоретичних та практичних рекомендацій дипломної роботи (у формі виступів на конференціях, написанні наукових статей, рекомендацій до органів влади й управління тощо).

Цілі науково-дослідної практики:

- виховати у студента творчий підхід до методичної роботи, наукової праці, сформувати потребу в підвищенні своєї кваліфікації;
- здобути професійні якості науковця-дослідника – вміння проводити науковий експеримент з використанням останніх досліджень у даній галузі науки, чітко, доступно, логічно, послідовно провести аналіз дослідження;
- сформувати вміння критично оцінювати результати дослідження, робити на їх основі висновки щодо вдосконалення методик організації наукової роботи

3. ЗМІСТ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

Основні види роботи магістрантів в період проходження науково-дослідної практики

Організаційна робота:

- проведення консультацій для студентів із спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» керівниками дипломних робіт;
- підбір інформаційно-аналітичного матеріалу відповідно до теми дослідження;
- перевірка опрацьованого студентом матеріалу.

Науково-методична робота:

- ознайомлення з документацією, згідно якою проводиться науково-дослідна практика;
- вивчення науково-методичної літератури з метою теоретичного осмислення і оптимізації реального наукового процесу;
- розробка плану виконання робіт;
- виконання індивідуального завдання за рішенням керівника.

Результат роботи:

- систематизація теоретичних знань для якісного виконання поставлених науково-практичних завдань;

- оформлення тексту випускної кваліфікаційної роботи;
- підготовка доповідей і виступів на методичних семінарах, симпозіумах, наукових конференціях;
- виконання індивідуального завдання за рішенням керівника роботи.

4. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ МАЙБУТНІХ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Керівник практики від кафедри вищого начального закладу:

- доводить до відома студентів перелік питань, які повинні відображатися у звіті з практики з урахуванням специфіки завдань;
- проводить у процесі практики консультативну роботу зі студентами, виконує поетапний контроль ходу виконання програми практики;
- проводить контроль за фактом відповідності проходження практики;
- здійснює захист звітів у встановлені терміни;
- інформує кафедру про підсумки практики.

5. ОБОВ'ЯЗКИ СТУДЕНТІВ-ПРАКТИКАНТІВ

До початку проходження практики студенти **повинні знати**:

- суть науково-дослідної практики;
- термін її проведення;
- прізвище, ім'я та по батькові керівника практики від кафедри;
- місце і час зустрічі з керівником у перший день практики.

Повинні мати:

- календарний графік проходження практики;
- індивідуальні завдання від наукових керівників дипломних робіт і знати особливості їх виконання.

Студенти повинні пройти інструктаж з правил техніки безпеки з оформленням необхідної документації.

Під час проходження практики студенти зобов'язані:

1. Повністю виконувати завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівника.

2. Вивчати і дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії.

3. Підпорядковуватися діючим у вузі правилам внутрішнього трудового розпорядку і режиму робочого дня (вихід на роботу, перерва на обід, тривалість робочого дня тощо).

4. Вивчати відповідну спеціальну літературу, законодавчі й нормативні документи в галузі.

6. СТРУКТУРА І ЗАВДАННЯ ПРОГРАМИ ПРАКТИКИ

Програма науково-дослідницької практики студентів магістратури складається з наступних частин (по семестрово):

1. Завдання для здобувачів освіти другого (магістерського) рівня освіти *на 1 семестр*:

- визначення напрямку дослідження;
- вибір і затвердження теми та плану дипломної роботи;
- погодження календарного плану щодо завдань на дипломну роботу, контроль за виконанням;
- зібрати й систематизувати наукові джерела, які доцільно використати при виконанні дипломної роботи;
- написання вступу до дипломної роботи (не більше ніж 3 сторінки) окреслюючи наукове обґрунтування актуальності обраної теми, у ньому відзначають мету, завдання, предмет і об'єкт дослідження. Загальну характеристику дипломної роботи подають у такій послідовності:

1.актуальність теми;

2.шляхом критичного аналізу нормативно-правової бази, порівняння з відомим вирішенням проблеми, визначення суперечностей, які необхідно розв'язати, обґрунтовують актуальність і доцільність роботи;

3.мета та завдання роботи повинні бути чітко сформульованими та відображати тематику дослідження. Від чіткості поставлених завдань залежать структура дипломної роботи, логіка, системність, можливість досягнення мети дослідження та формулювання обґрунтованих висновків. Тому варто дотримуватись логічної послідовності дієслів при формулюванні завдань. Наприклад, використовувати такі слова: розглянути, дослідити, дати характеристику; провести, здійснити; розкрити; критично проаналізувати; оцінити; виявити, визначити, виділити, виокремити;

систематизувати, структурувати; узагальнити, класифікувати; окреслити; обґрунтувати; довести; розробити; сформулювати, сформувати; запропонувати, внести пропозиції, розробити рекомендації тощо.

4.об'єкт дослідження – це процес або явище, що створює проблемну ситуацію й обрано для вивчення.

5.предмет дослідження міститься в межах об'єкта.

- оформлення звіту про проходження науково-дослідницької практики і його захист.

2. Завдання для здобувачів освіти другого (магістерського) рівня освіти **на 2 семестр:**

- виконати дипломну роботу відповідно до календарного плану та даних методичних вказівок (1 та 2 розділ);

- виконання індивідуального завдання, що передбачає написання статей, тез доповідей до науково-практичних конференцій, участь у семінарах, круглих столах, тощо за темою дослідження;

- оформлення звіту про проходження науково-дослідницької практики і його захист.

3. Завдання для здобувачів освіти другого (магістерського) рівня освіти **на 3 семестр:**

- виконати дипломну роботу відповідно до календарного плану та даних методичних вказівок (завершення дипломної роботи);

- оформлення звіту про проходження науково-дослідницької практики і його захист.

7. ВИМОГИ ДО ЗВІТУ: СТРУКТУРА, ОФОРМЛЕННЯ, ПОДАННЯ ДО ЗАХИСТУ

При написанні звіту необхідно дотримуватись порядку, який прийнятий при виконанні дипломної роботи. Звіт повинен мати вступ, у стислій формі і результати виконання окремих розділів робочої програми або відповідати поставленим завданням в дипломній роботі, висновки, додатки, список використаної літератури. Вступ (2-3 ст.) розкриває роль, яку відіграє підприємство/ресурс у сфері обслуговування. При написанні основної частини (10 – 15 ст.) звіту (відповідає завданням програми практики) необхідно використати нормативні та законодавчі акти України. Статистичний матеріал

повинен відображати фактичні дані за 3 останні роки та планові показники діяльності. За відсутності планових показників з окремих видів діяльності допускається використання тільки фактичних даних.

У висновках роблять узагальнення та подають управлінські пропозиції відповідно до поставлених завдань (2-3 ст.).

Студент подає звіт на кафедру не пізніше як за 3 (*три*) дні після закінчення практики.

Загальний обсяг звіту не повинен перевищувати 20 ст.

Звіт студента повинен відповідати наступним **правилам оформлення:**

1. До загального обсягу входять титульна сторінка, зміст, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел, додатки.
2. Текст набирається на аркушах паперу стандартного формату А4 з використанням шрифтів текстового редактора Times New Roman, кеглем 14, через 1,5 інтервали з дотриманням таких розмірів полів: верхнього і нижнього – 20 мм, лівого – 30 мм, правого – 10 мм.
3. Титульна сторінка оформляється за встановленою формою.
4. Заголовки розділів виконують великими літерами, симетрично до тексту, наприклад: ЗМІСТ, ОСНОВНА ЧАСТИНА, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ.
5. Список використаної літератури та джерел, використаних під час роботи, розміщуються після висновків і оформляється відповідно до чинних стандартів.

Індивідуальні звіти студентів-практикантів є основним звітним документом. На основі усного звіту та письмового індивідуального звіту на засіданні кафедри затверджується загальна оцінка практики. Індивідуальний звіт подається за такою формою (зразок, симетрично аркуша формату А4):

Звіт з практики приймається комісією, яка призначається завідувачем кафедри, і оцінюється за прийнятою в університеті системою.

8. ДОКУМЕНТИ ПРАКТИКИ

Головні документи науково-дослідної практики визначають зміст навчального процесу на різних етапах проходження практики, основні вимоги до студентів-практикантів та вміщують форми контролю за їх виконанням.

Основним документом є **наказ про проходження практики**, що визначає термін проходження практики, базові кафедри, навчальні

заклади, викладачів-методистів, порядок та термін здачі звітів про практику. Терміни та місце проходження практики. Розподіл студентів-практикантів між кафедрами та викладачами, форми відповідного контролю і звіту визначаються наказом про практику, який надається факультетськими керівником відповідального за практику ВНЗ не пізніше як за два тижні до її початку. Наказ про практику складається після подання кафедрами виписок закріплених за ними студентів-практикантів (при закріпленні студентів-практикантів за викладачами бажано враховувати також і інтереси студентів).

9. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИК

Підсумки практик підводяться керівникам практик і обговорюються на засіданні кафедри, яка її забезпечує.

10. ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Науково-дослідна практика здобувачів освіти другого (магістерського) рівня завершується екзаменом за стобальною системою. При оцінюванні науково-дослідної практики в цілому враховуються такі показники:

- організованість і дисциплінованість магістра-практиканта під час проходження практики;
- ініціатива і творчість, виявлені в період проходження практики на різних ділянках роботи;
- якість наукової роботи;
- якість дослідної роботи, виконаної в ході практики і оформленої у вигляді розділів магістерської роботи;
- своєчасність здачі документації.

Підсумки практики підводяться керівником практики і обговорюються на засіданні кафедри, яка її забезпечує.

Критерії оцінювання практик:

№	Вид контролю	Бали
1.	Виконання завдань практики	50
2.	Оформлення звіту	20
3.	Виступ з доповіддю на захисті практики	10
4.	Презентація результатів	10
5.	Відповіді на запитання	10

Загальна сума дорівнює 100 балам. Згідно набраної суми балів виставляється оцінка у національній та ECTS шкалі оцінювання:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	відмінно
80–89	B	добре
70–79	C	
60–69	D	задовільно
50–59	E	
26–49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0–25	F	незадовільно з обов'язковим повторним проходженням практики

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А
ЗРАЗОК ТИТУЛЬНОГО ЛИСТА ЗВІТУ З ПРАКТИКИ

Прикарпатський національний університет імені Василя
Стефаника
Факультет туризму
Кафедра готельно-ресторанної та курортної справи

ЗВІТ
З ПРОХОДЖЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ
Студента _____
(прізвище, ім'я, по батькові)
спеціальність _____
(назва)
_____ курс, група _____

Керівник практики від факультету:

(П.І.Б. КЕРІВНИКА)

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка: ECTS _____

Івано-Франківськ – 2024

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ВИДАННЯ

Володимир Клапчук, Леся Польова

Навчально-методичний посібник з організації та проведення науково-дослідної практики. Рівень вищої освіти: другий (магістерський). Освітня програма: Курортна справа. Спеціальність: 241 «Готельно-ресторанна справа». Галузь знань: 24 «Сфера обслуговування».

Здано до складання 16.01.2024 р. Підписано до друку 18.01.2024 р. Формат друку А5. Ум. друк. арк. 1,4. Наклад 100 прим.